

Værktøj 1: Samtalen

Samtalen mellem elev og voksen er et meget væsentligt pædagogisk redskab. Kvaliteten af samtalen er meget betydningsfuld i forhold til elevens udvikling og dannelse. Samtalen rummer alt lige fra de små korte beskeder, anerkendende nik og små skub til længerevarende feedback i undervisningen og deciderede rammesatte samtaler.

De rammesatte samtaler, der beskrives her nedenfor, er elevsamtalen eller blot "samtalen" og skole-hjem samtalen. Disse to samtaleformer er mere formelle end alle de uformelle små som store samtaler, hverdagen er fuld af. Men samtidig er det vigtigt at pointere, at de formelle og uformelle hænger sammen og ikke giver mening uden denne sammenhæng: Aftaler og indsigter i elevsamtalen giver den voksne mulighed og adgang til at guide og støtte eleven i hverdagens mange gøremål – ligesom elevens og den voksnes erfaringer fra hverdagens mange samtaler giver stof til den dybere og rammesatte samtale.

På Buskelundskolen er samtalen højt prioriteret, og vi tilgodeser denne pædagogiske praksis ved i planlægningen at tilgodeser rum og rammer for at realisere samtalen for alle elever.

SAMTALEN MELLEML ELEV OG PRIMÆRVOKSEN

På Buskelundskolen har alle elever en primærvoksen, der følger eleven særlig tæt og følger med i elevens udvikling både fagligt, socialt og personligt. Den primærvoksne er elevens ambassadør, der har øje for elevens hele dag. Det er de voksne omkring eleven, som er bevidste om og bærer ansvaret for, at relationerne har den kvalitet, som giver eleven mulighed for at udvikle sig.

I samtaler og gennem samværet i hjemmetiden er den primærvoksne med til at danne sammenhæng for eleven mellem hjem, skole og fritid. Hen over året bevæger samtalerne sig mellem det målorienterede, udviklingsplanen og det nærværende liv. Den primærvoksne støtter eleven i at samle information og dokumentation og samarbejder med eleven om elevens Buskelundbog.

I samtalen vægter vi nærværet og vil særligt sætte fokus på elevens fremtidsdrøm, optagethed, ressourcer og motivation, og hvad der giver eleven psykologisk ilt. Alt sammen for i fællesskab at kunne sætte relevante mål indenfor elevens nærmeste udviklingszone. Gennem skoleforløbet får eleven spundet sin røde tråd om, hvem han/hun er, og hvor han/hun er på vej hen.

Gennem alle samtalerne med eleven er det vores ønske at møde og støtte elevens selvfortælling og fremme bevidstheden om elevens selvoplevelse og læring. Jo ældre eleven bliver, jo mere ansvar vil eleven tage til samtalerne. Vores ønske er, at eleven kommer til at sidde *for bordenden af sin egen læring*. I samtalen udvikles elevens kompetence til at mestre en samtale.

Dette stiller krav og fordringer til de voksne om at udvikle egen kvalificerede selvbestemthed for at løse opgaven som barnets betydningsfulde voksne. Den voksne må være sig sine tilværelseskompetencer bevidst og udvikle disse for at løse opgaven i samspil med andre kolleger, som figuren nedenfor illustrerer.

	Kvalificering	Selvbestemmelse
Udadrettet	Den voksne som medspillende modspiller. Kunne se barnets lærings-/udviklingszone. Asymmetrisk videnskompetence i en vejlederrolle.	Betydningsbærer i forhold til sagen. Moralsk - etisk rollemodel. Kunne dele ansvar og indflydelse med børn. Kunne forvalte asymmetrisk voksenhandlekompetence ligeværdigt. Barnets medspillende modspiller
Indadrettet	Kunne tydeliggøre for barnet, hvad det vil sige at have omtanke og vurdere sig selv og sin egen formåen. Være opmærksom på, hvordan barnet har omtanke og vurderer sig selv. Give plads til at barnet kan være selv- og medstyrende.	Kunne mærke og sætte ord på egne og andres følelser. Kunne samtale om egne og andres følelser. Kunne forstå og formidle forskellen mellem barnets og egne følelser og reaktioner. Kunne være en nærværende hjælper i barnets bestræbelser efter samhørighed.

Figur 11. De voksnes kompetencer

SAMTALENS NIVEAUER

Samtaler kan foregå på forskellige niveauer: *Bagved, ved siden af og foran eleven*. Det er vigtigt, at den voksne inden samtalen med eleven har gjort sig klart, hvilken samtale der holdes med eleven og den voksnes rolle i denne forbindelse:

- Bagved: Samtaler, hvor eleven sætter dagsordenen, og den voksne kan lære noget.
- Ved siden af: Samtaler, hvor elev og voksen er ligeværdige.
- Foran: Samtaler, hvor evaluering og perspektivering er i højsædet, og hvor den voksne sætter dagsordenen.

Lilleskolen	Storeskolen	Projektskolen
Hvad Den voksne inviterer eleven ind på et beskrivende niveau. Dvs. den voksne taler med eleven om elevens deltagelse i fællesskabet, oplevelser og erfaringer.	Hvordan Den voksne inviterer eleven til samtale om, hvordan og hvornår det lærer. Dvs. hjælper eleven til at opnå en bevidsthed om egne læringsstrategier samt eget bidrag til fællesskabet.	Hvorfor Den voksne inviterer til en samtale, hvor eleven får mulighed for se og forstå sig selv som en del af en større sammenhæng via refleksion og perspektivering af egne kompetencer og læringsstrategier.

SKOLE/HJEM-SAMTALEN

Skole/hjem-samtalen er en samtale mellem den primærvoksne, eleven og forældrene. Forud for samtalen har en elevsamtale fundet sted. Her bruges de samme værktøjer som i samtalen med eleven, og der afsluttes med at nye mål og tiltag nedfældes i elevens udviklingsplan. I skole/hjem-samtalen vægter vi:

- elevens arbejde med sit eget mål.
- nysgerrighed på eleven og elevens optagethed og trivsel

- fejring af elevens arbejde med og opnåelse af egne mål
- De voksnes rolle er at vise interesse og give lyst til elevens videre arbejde og være vidne til elevens faglige, personlige og sociale udvikling.
- at alle har en stemme i samtalen
- at alle tager del i ansvaret og samarbejdet omkring eleven og hans/hendes nærmeste udviklingszone.

Lilleskolen	Storeskolen	Projektskolen
<p>Den primærvoksne "går foran" eleven og sørger for sammen med eleven, at der bliver indsamlet viden fra elevens Buskelundbog både fra uderum, fra pædagoger og lærere i relation til barnet. Den primærvoksne indhenter også viden fra forældre.</p> <p>Elevens UVP-mål findes i et samarbejde mellem elev, forældre og primærvoksen.</p>	<p>Den primærvoksne "går ved siden af" eleven og støtter eleven i at udvælge dokumentation på læring fra Buskelundbogen, fra uderum, fra andre betydningsfulde i relation til barnet. Den primærvoksne indhenter viden fra forældrene.</p> <p>Elevens UVP-mål findes i et samarbejde mellem elev, forældre og primærvoksen. Ofte kan eleven formulere sine egne mål.</p>	<p>Den primærvoksne "går bagved" og støtter eleven i selv at kunne gennemføre samtalen. Den primærvoksne har via samtaler med eleven været barnets spejl på dets læring fagligt personligt og socialt. Den primærvoksne har været behjælpelig med at fremskaffe nødvendig viden, for at eleven bedst muligt får øje på egen udvikling samt lyst til at sætte mål for sin nærmeste udviklingszone.</p>

Samtale med forældre



Lad barnet/eleven fortælle ud fra tegningerne (kompetencerne) på dækkesservietten, hvad de er optaget af.
Gennemgå en eller flere af kompetencerne. Hvor er det? Hvor er styrkesiderne?

Teknikallitet: Se på eksempler fra den faglige portfolio i MEB.
Hvor er styrkesiderne?
Er der eksempler på forbedringer?
Hvor ser de udfordringerne?
Gennemgå de øvrige kompetencer, som I har snakket om ved elevsamtalen?

Kan barn/ elev, forældre, primærvoksen sammen få øje på næste skridt - mål for næste periode?

Koordiner handling.
Hvad gør eleven?
Hvad gør skolen?
Hvad gør forældrene?



Figur 12. De voksnes kompetencer